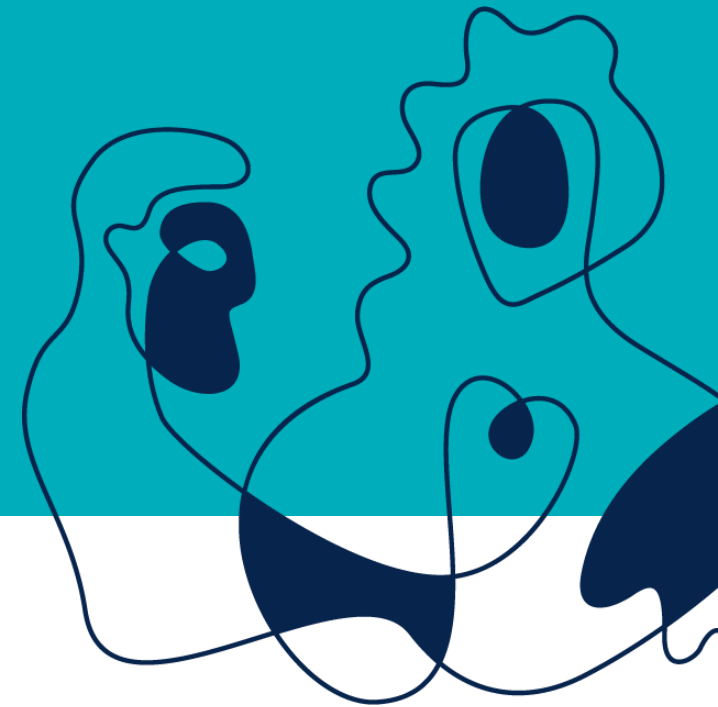


Introduksjon til kurs i offentlig helsearbeid

Fylkesmannens kurs for leger i spesialisering del 1 (LIS1) høsten 2019



Fylkesmannen i Oslo og Viken



13. nov
2019



Legen i samfunnet

FKM LM-62:

Kunne reflektere over egen rolle og ansvar i et helhetlig helsevesen, og balansere rollen som pasientens hjelper med rollen som portvokter og forvalter.



Kursets temaer

- Lovregler som gjelder helsetjenesten og den som yter helsehjelp
- Etiske utfordringer sett i et samfunnsperspektiv
- Helsefremmende og forebyggende helsearbeid overfor individ og gruppe
- Helseberedskap og smittevern
- Overdiagnostikk og overbehandling
- Samhandling med andre helse- og omsorgsutøvere
- Folketrygden og legens arbeid overfor NAV
- Førerkort og helsekrav – legens rolle

Kurset er forankret i spesialistforskriftens læringsmålkrav



Helsetjenesten i Norge

Helseforvaltning (myndighetsutøvelse)

- Statlig
- Kommunal

Helsetjenester (tjenesteproduksjon)

- Offentlig tjenesteproduksjon (eks. sykehus, sykehjem, hjemmesykepleie, kommunefysioterapeuter, fylkestannhelsetjenesten)
- Offentlig tjenesteproduksjon ved private utøvere (eks. sykehus, rehabiliteringssentre, fastleger, legespesialister, fysioterapeuter, kiropraktorer)
- Privat tjenesteproduksjon (eks. sykehus, private yrkesutøvere – leger, tannleger, fysioterapeuter, kiropraktorer)



Kommunal helseforvaltning

Helsemessig beredskap

Smittevern

Miljørettet helsevern og andre oppgaver etter folkehelseloven

Oppgaver etter psykisk helsevernloven

Tildeling av kommunale tjenester innen helse og omsorg



Statlig helseforvaltning

Sentralt

- Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)
- Diverse fagdirektorater og andre faglige organer

Regionalt

- Fylkesmannen



Sentral statlig helseforvaltning (1)

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)

- Øverste politiske forvaltningsmyndighet for folkehelsearbeidet og helse- og omsorgstjenestene
- Styrer sektoren gjennom underordnede fagdirektorater og andre statlige fagorganer



Sentral statlig helseforvaltning (2)

Helse- og omsorgsdepartementet



Statens
helsetilsyn



Helse-
direktoratet



Folkehelse-
instituttet

Andre:

- Direktoratet for e-helse
- Statens legemiddelverk
- Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten (Helseklage)
- Norsk pasientskadeerstatning (NPE)



Sentral statlig helseforvaltning (3)

Helsedirektoratet

- Iverksette nasjonal politikk på helseområdet
- Tolke lover og regelverk innenfor helsesektoren
- Utarbeide nasjonale faglige retningslinjer, veiledningsmateriell og kurs
- Forvalte ulike tilskuddsordninger
- Utstede autorisasjoner og lisenser

Oppgavene i det enkelte fylke utøves av fylkesmannen

- Underliggende etat: HELFO



Sentral statlig helseforvaltning (4)

Statens helsetilsyn (Helsetilsynet)

- Har overordnet faglig tilsyn med helse- og omsorgstjenesten i landet
- Kan gi administrative reaksjoner overfor helsepersonell og virksomheter
- Har også tilsyn med barnevern og sosiale tjenester

Tilsynet i det enkelte fylke utøves av fylkesmannen



Sentral statlig helseforvaltning (5)

Folkehelseinstituttet (FHI)

- Nasjonalt kompetanseorgan på områdene smittevern, miljømedisin, epidemiologi, psykisk og fysisk helse
- Gir råd og tjenester for å forbedre folkehelsen
- Mottar og registrerer meldinger og varsler etter smittevernloven
- Har beredskap mot akutte hendelser innen særlig smittevern og miljømedisin og yter faglig støtte overfor kommunene



Statlig helseforvaltning

Regionalt

Fylkesmannen



Fylkesmannnsembetene

Etablert 1662 som del av statsstyringen
amt og amtmann ➡ *fylke og fylkesmann*

- Roller
- Fagområder
- Oppgaver på helseområdet



Fylkesmannens roller

Kongens og regjeringens øverste representant i fylket, og skal

- Følge opp vedtak, mål og retningslinjer fra Stortinget og regjeringen
- Utføre ulike forvaltningsoppgaver på vegne av departementer og direktorater
- Kontrollere kommunenes virksomhet og være klageorgan for mange kommunale vedtak
- Være tilsynsmyndighet på sentrale velferdsområder som forvaltes av kommunene og helseforetakene
- Koordinere beredskapsarbeidet i fylket
- Samordne statlige virksomheter i fylket



Regjeringens strukturreform for fylkesmannsembetene fra 01.01.19

- Oslo og Viken (Oslo, Akershus, Buskerud og Østfold)
- Innlandet (Oppland og Hedmark)
- Vestfold og Telemark
- Agder (Aust- og Vest-Agder)
- Rogaland
- Vestland (Hordaland og Sogn og Fjordane)
- Møre og Romsdal
- Trøndelag (Sør- og Nord-Trøndelag)
- Nordland
- Troms og Finnmark

Fra 01.01.20: 11 fylker og 10 fylkesmannsembeter (Oslo er fortsatt eget fylke)



Fagområder for fylkesmannen

- Helse- og omsorgstjenester
- Sosialtjenester
- Vergemål
- Barnevern
- Utdanning og barnehage
- Kommunal forvaltning (areal, plan og bygg, økonomi mv)
- Samfunnssikkerhet og beredskap
- Klima og miljøvern
- Landbruk



Fylkesmannsembetets rolle i helseforvaltningen

Utøve statlig tilsyn og styring overfor kommuner og fylker på helse- og omsorgstjenesteområdet

- *Fylkeslegen og fylkeslegeembetet egen statlig etat 1912-2002*
- *I 2003 ble fylkeslegeembetet underlagt fylkesmannsembetet som fagavdeling*

Fylkeslegen er ansvarlig leder for arbeidet med helse- og omsorgssakene hos Fylkesmannen

- fagstab leger, sykepleiere, annet helsepersonell og jurister



Fylkesmannsembetets direktoratsoppgaver innen helseområdet (1)

- Bidra til at statlig politikk på helse- og omsorgsområdet iverksettes i fylket
 - Følge opp statlige handlingsplaner (bl.a. innen psykisk helse, folkehelse, omsorgsfeltet og rusområdet) og andre satsningsområder (bl.a. kvalitetsutvikling i helse- og omsorgstjenestene)
 - Informasjons- og opplæringsansvar knyttet til helselovgivningen og implementering av faglige veiledere og retningslinjer



Fylkesmannsembetets direktoratsoppgaver innen helseområdet (2)

- Forvaltningsoppgaver, blant annet
 - Helsekrav førerkort
 - LIS1-tjenesten for leger og turnustjenesten for fysioterapeuter
- Rådgivning og tilsyn med helseberedskapen i kommuner og helseforetak
- Oppgaver på alle øvrige områder innen helse- og omsorg som kommunen har en rolle i



Fylkesmannsembetets tilsynsoppgaver innen helseområdet (1)

- Føre tilsyn etter helsetilsynsloven med fylkets helse- og omsorgstjenester
 - Behandle klager og bekymringsmeldinger rettet mot helsepersonell og virksomheter som yter helsetjenester (hendelsesbasert tilsyn)
 - Behandle klagesaker etter pasient- og brukerrettighetsloven
 - Gjennomføre planlagte tilsyn med virksomheter

Både kommune- og spesialisthelsetjeneste



Fylkesmannsembetets tilsynsoppgaver innen helseområdet (2)

– hendelsesbasert tilsyn (I)

- Behandle klager og bekymringsmeldinger rettet mot helsepersonell og virksomheter som yter helsetjenester
 - Klager fra pasient eller pårørende, medieoppslag, bekymringsmeldinger, informasjon fra andre saker
 - Innhente uttalelser og dokumentasjon
 - Foreta helsefaglig og juridisk vurdering
 - Avgjøre om helselovgivningen er brutt
 - Vurdere om reaksjoner mot helsepersonell er aktuelt (oversende til Statens helsetilsyn)



Fylkesmannsembetets tilsynsoppgaver innen helseområdet (2)

– hendelsesbasert tilsyn (II)

- Aktuelle problemstillinger – brudd på
 - kravet til faglig forsvarlighet
 - dokumentasjons-/journalføringsplikten
 - taushetsplikten
 - kravet til attester
 - andre krav til helsepersonells yrkesutøvelse (urettmessige pengekrav, mottak av gaver, utilbørlig oppførsel)
- Reaksjoner mot helsepersonell (Helsetilsynet)
 - advarsel
 - tap eller begrensning i autorisasjon
 - politianmeldelse og evt. straffesak



Helselovene

- Lov om statlig tilsyn med helse- og omsorgstjenesten (helsetilsynsloven)
 - Pasient- og brukerrettighetsloven
 - Helsepersonelloven
 - Spesialisthelsetjenesteloven
 - Psykisk helsevernloven
 - Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester
 - Folkehelseloven
 - Smittevernloven
- + forskrifter til lovene

Andre lover av betydning for praksis (folketrygdloven, personvernlovgivningen ...)